

ชื่อหนังสือพิมพ์ ไทยนิวส์	วันที่ 31 ส.ค. 2557	ปีที่ 44	ฉบับที่ 15885	หน้า 5
-------------------------------------	-------------------------------	--------------------	-------------------------	------------------

มรดกกล้วยข้าว

น้ำ (2)

สิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่เกี่ยวข้องกับน้ำ

ตามความเชื่อดั้งเดิมที่สืบทอดกันมา ชาวล้านนามีสิ่งศักดิ์สิทธิ์อันเกี่ยวข้องกับน้ำหลายอย่างไม่ว่าจะเป็นพญานาค บัซขุนเทพบุตร มอม คัมภีร์พญาปลาซ่อน พระเจ้าฝนแสนห่า ฝืนน้ำและฝืนอื่น ๆ เป็นต้น สิ่งศักดิ์สิทธิ์ดังกล่าวมีวิธีปฏิบัติอันเป็นพิธีกรรมที่สอดคล้องกันในแต่ละประเภท

พญานาค

ชาวล้านนาเชื่อว่าในแต่ละปี จะมีพญานาคมาดลบันดาลให้เกิดฝนตก หากปีใดนาคให้น้ำหลายตัวปีนั้นน้ำจะมีปริมาณน้อย เพราะเชื่อว่า หากนาคมีหลายตัวจะเกี่ยงกันให้น้ำ ในทางกลับกัน หากปีใดนาคมีจำนวนน้อย ปีนั้นน้ำจะมีปริมาณมาก

เรื่องนาคให้น้ำนี้มักมีการคำนวณจากโหราจารย์ในช่วงสงกรานต์ อันถือเป็นช่วงเวลาแห่งการเปลี่ยนผ่านกาลเวลา ซึ่งสูตรในการคำนวณอาจมีหลายตำรา ตัวอย่าง เช่น สูตรที่ปรากฏในคัมภีร์ของวัดศรีมงคล (ก่ง) ตำบลยม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ว่าเป็นดังนี้

ปี	จำนวนนาคให้น้ำ
ใจ (ขวด)	8
ป่า (ฉลุ)	2
ยี่ (ขาล)	5
เหมา (เกาะ)	4
สี (มะโรง)	3
ไล่ (มะเส็ง)	7
สะจ่า (มะเมีย)	2
เม็ด (มะแม)	7
สัน (วอก)	4
เร้า (ระกา)	6
เส็ด (จอ)	9
ใจ (ขวด)	2

กลุ่มภารกิจจดหมายเหตุและสารนิเทศท้องถิ่น

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยแม่โจ้ NORTH CLIPPING 2558/00115

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
ไทยนิวส์	31 ส.ค. 2557	44	15885	5

ป๊อปปูล่าเรอ

ป๊อปปูล่าเรอ เป็นเทพแห่งสายฝนสามารถดลบันดาลให้ฝนตกได้ เทพองค์นี้สถิตบนสวรรค์ชั้นจาตุมหาราชิก มีธิดาชื่อ “โกเกนะทะ” และ “จุลโกเกนะทะ” ปีใดที่ฝนฟ้าไม่ตกต้องตามฤดูกาล จะมีพิธีเซ่นสังเวย

กล่าวถึงพิธีกรรมในการเซ่นสังเวยหรือเซ่นสรวงบูชา จะจัดเตรียมปราสาทจำลองขึ้น โดยสร้างให้เป็นปราสาทเสาดียวมุงหลังคาพร้อมประดับด้วยธงทิวสวยงาม ด้านหน้าปราสาทจัดให้มีแท่นหรือแคร่สำหรับเป็นที่ตั้งของเครื่องสักการบูชา ซึ่งประกอบด้วย

- ดอกไม้ ๒ กรวย
- หมากลู ๒ กรวย
- ฉัตรเงิน ฉัตรทอง
- ขนมห่มขาว ขนมห่มแดง
- เทียนขี้ผึ้งแท้ 1 คู่
- มะพร้าวอ่อน 1 คู่
- อาหารคาวหวาน
- หมากลู บุหรี่และเมี่ยงอย่างละ 1 คู่
- ข้าวตอกดอกไม้ตามควร

นอกเหนือจากนี้ ยังต้องเตรียมค่านับครุสำหรับ “ปูอาจารย์” ผู้ประกอบพิธี ซึ่งประกอบด้วย

- ดอกไม้ 4 กรวย
- หมากลู 4 กรวย
- ข้าวเปลือก ข้าวสาร อย่างละ 1 กระทง
- ผ้าขาว และผ้าแดง อย่างละ 2 ชิ้น
- เงิน 36 บาท
- เหล้าโรง 2 ขวด

เมื่อทุกอย่างพร้อม ผู้ประกอบพิธีจะกล่าวคำขมนมเทวดา กล่าวคำนัสการครู